

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2012/29/EU

ze dne 25. října 2012,

kteřou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 82 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽²⁾,v souladu s řádným legislativním postupem ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Unie si stanovila cíl udržet a rozvíjet prostor svobody, bezpečnosti a práva, jehož základním kamenem je vzájemné uznávání soudních rozhodnutí v občanských a trestních věcech.
- (2) Unie je odhodlána chránit oběti trestných činů a zavést ve vztahu k nim minimální pravidla a Rada přijala rámcové rozhodnutí 2001/220/SVV ze dne 15. března 2001 o postavení obětí v trestním řízení ⁽⁴⁾. Stockholmský program – otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je ⁽⁵⁾, přijatý Evropskou radou na zasedání ve dnech 10. a 11. prosince 2009, uložil Komisi a členským státům, aby prověřily, jak zlepšit právní předpisy a praktická opatření na podporu ochrany obětí, přičemž se zvláštní pozornost zaměří na podporu a uznání všech obětí, a přednostně obětí terorismu.
- (3) Čl. 82 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) upravuje stanovení minimálních pravidel platných v členských státech pro usnadnění vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí a policejní a justiční spolupráce v trestních věcech s přeshraničním rozměrem, zejména pokud jde o práva obětí trestného činu.
- (4) Ve svém usnesení ze dne 10. června 2011 o plánu posílení práv a ochrany obětí, zejména v trestním řízení ⁽⁶⁾ (dále jen „Budapeštský plán“), Rada uvedla, že na úrovni Unie by měla být přijata opatření na posílení práv, podpory a ochrany obětí trestných činů. Za tímto účelem a v souladu s uvedeným usnesením je cílem této směrnice revidovat a doplnit zásady uvedené v rámcovém rozhodnutí 2001/220/SVV a významným způsobem pokročit v úrovni ochrany obětí v celé Unii, a to zejména v rámci trestního řízení.
- (5) Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 26. listopadu 2009 o odstranění násilí páchaného na ženách ⁽⁷⁾ vyzval členské státy, aby zlepšily své vnitrostátní právní předpisy a politiky zaměřené proti všem formám násilí na ženách a aby zahájily kroky k boji proti příčinám násilí páchaného na ženách, v neposlední řadě prostřednictvím preventivních opatření, a vyzval Unii, aby všem obětem násilí zaručila právo na pomoc a podporu.
- (6) Ve svém usnesení ze dne 5. dubna 2011 o prioritách a základních rysech nového rámce politiky EU pro boj proti násilí páchanému na ženách ⁽⁸⁾ Evropský parlament navrhl strategii boje proti násilí páchanému na ženách, domácímu násilí a mrzačení ženských pohlavních orgánů coby základ pro budoucí trestněprávní legislativní nástroje proti násilí založenému na pohlaví, včetně rámce pro boj proti násilí páchanému na ženách (politika, prevence, ochrana, stíhání, poskytování a partnerství), na niž má navazovat akční plán Unie. K nástrojům mezinárodního práva pro tuto oblast patří Úmluva OSN o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW), přijatá dne 18. prosince 1979, doporučení a rozhodnutí výboru CEDAW a Úmluva Rady Evropy o předcházení násilí páchanému na ženách a domácímu násilí a boji proti němu, přijatá dne 7. dubna 2011.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 43, 15.2.2012, s. 39.⁽²⁾ Úř. věst. C 113, 18.4.2012, s. 56.⁽³⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 12. září 2012 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 4. října 2012.⁽⁴⁾ Úř. věst. L 82, 22.3.2001, s. 1.⁽⁵⁾ Úř. věst. C 115, 4.5.2010, s. 1.⁽⁶⁾ Úř. věst. C 187, 28.6.2011, s. 1.⁽⁷⁾ Úř. věst. C 285 E, 21.10.2010, s. 53.⁽⁸⁾ Úř. věst. C 296 E, 2.10.2012, s. 26.

- (7) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/99/EU ze dne 13. prosince 2011 o evropském ochranném příkažu⁽¹⁾ zavádí mechanismus pro vzájemné uznávání ochranných opatření v trestních věcech mezi členskými státy. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí⁽²⁾ a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii⁽³⁾ se zabývají mimo jiné konkrétními potřebami jednotlivých kategorií obětí obchodování s lidmi, pohlavního zneužívání a pohlavního vykořisťování dětí a dětské pornografie.
- (8) Rámcové rozhodnutí Rady 2002/475/SVV ze dne 13. června 2002 o boji proti terorismu⁽⁴⁾ uznává, že terorismus představuje jedno z nejzávažnějších porušení zásad, na nichž je Unie založena, včetně zásady demokracie, a potvrzuje, že terorismus mimo jiné představuje hrozbu pro svobodný výkon lidských práv.
- (9) Trestný čin je škodlivý pro společnost a zároveň představuje porušení individuálních práv obětí. Oběti trestného činu by proto měly být jako takové uznány a mělo by s nimi být zacházeno s respektem, citlivě a profesionálně bez jakékoli diskriminace založené například na rase, barvě pleti, etnickém nebo sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo přesvědčení, politických názorech či jakýchkoli jiných názorech, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižení, věku, pohlaví, vyjádření pohlavní identity, pohlavní identitě, sexuální orientaci, statusu z hlediska práva k pobytu nebo zdravotního stavu. Ve všech kontaktech s kterýmkoli příslušným orgánem, který vyvíjí činnost v rámci trestního řízení, a s jakoukoli službou, jež přichází do styku s oběťmi, jako například službou pro podporu obětí nebo službou restorativní justice by měla být zohledněna osobní situace obětí trestného činu a jejich bezprostřední potřeby, věk, pohlaví, případné zdravotní postižení a úroveň vospělosti obětí trestného činu při současném respektování jejich tělesné, duševní a mravní nedotknutelnosti. Oběti trestného činu by měly být chráněny před sekundární a opakovanou viktimizací, před zastrahováním a před odvetou, měly by mít k dispozici vhodnou podporu, která by usnadnila jejich zotavení, a dostatečný přístup k právní ochraně.
- (10) Tato směrnice se nezabývá podmínkami pobytu obětí trestných činů na území členských států. Členské státy by měly přijmout opatření nezbytná k zajištění toho, aby práva stanovená touto směrnicí nebyla podmíněna povolením oběti k pobytu na jejich území nebo jejím státním občanstvím či národností. Ohlášení trestného činu a účast na trestním řízení nezakládají žádná práva oběti, pokud jde o povolení k pobytu.
- (11) Tato směrnice stanoví minimální pravidla. Členské státy mohou rozšířit práva stanovená v této směrnici s cílem poskytnout vyšší úroveň ochrany.
- (12) Práva stanovenými v této směrnici nejsou dotčena práva pachatele. „Pachatelem“ se rozumí osoba odsouzená za spáchání trestného činu. Pro účely této směrnice, a aniž je dotčena presumpce nevinny, se jím však rozumí i osoba podezřelá či obviněná, a to před případným uznáním viny či odsouzením.
- (13) Tato směrnice se uplatňuje v souvislosti s trestnými činy spáchanými v rámci Unie a s trestním řízením, které v Unii probíhá. Obětem trestných činů spáchaných mimo území Unie uděluje práva pouze v souvislosti s trestním řízením, které probíhá v Unii. Trestní oznámení podaná u příslušných orgánů mimo Unii, jako jsou velvyslanectví, nezakládají povinnosti stanovené touto směrnicí.
- (14) V souladu s Listinou základních práv Evropské unie a Úmluvou Organizace spojených národů o právech dítěte přijatou dne 20. listopadu 1989 musí být prvořadým hlediskem při uplatňování této směrnice nejlepší zájem dětí. Dětské oběti by měly být považovány za nositele práv stanovených touto směrnicí v plném rozsahu a v souladu s tím by s nimi mělo být zacházeno; měly by mít právo uvedená práva vykonávat způsobem, který zohledňuje jejich schopnost vytvářet si vlastní názor.
- (15) Při uplatňování této směrnice by členské státy měly zajistit, aby oběti se zdravotním postižením mohly plně požívat práv stanovených v této směrnici stejně jako ostatní, a to zejména usnadněním přístupu do prostor, v nichž je trestní řízení vedeno, a usnadněním přístupu k informacím.
- (16) Oběti terorismu jsou vystaveny útokům, jejichž hlavním cílem je poškodit společnost. Mohou proto potřebovat zvláštní pozornost, podporu a ochranu s ohledem na zvláštní povahu trestného činu, který na nich byl spáchán. Oběti terorismu mohou být pod značným dohledem veřejnosti a nezřídka potřebují společenské uznání a ohleduplné jednání ze strany společnosti. Členské státy by proto měly brát na vědomí zejména potřeby obětí terorismu a měly by usilovat o ochranu jejich důstojnosti a bezpečnosti.

(1) Úř. věst. L 338, 21.12.2011, s. 2.

(2) Úř. věst. L 101, 15.4.2011, s. 1.

(3) Úř. věst. L 335, 17.12.2011, s. 1.

(4) Úř. věst. L 164, 22.6.2002, s. 3.

- (17) Násilí, které je vůči určité osobě směřováno z důvodu jejího pohlaví, pohlavní identity nebo vyjádření pohlavní identity nebo které má nepřiměřený dopad na osoby určitého pohlaví, se považuje za násilí na základě pohlaví. Jeho důsledkem může být fyzická, sexuální, citová či psychická újma oběti nebo její ekonomická ztráta. Násilí na základě pohlaví se považuje za formu diskriminace a za porušení základních svobod oběti a zahrnuje násilí v rámci úzkých svazků, sexuální násilí (včetně znásilnění, sexuálních napadení a obtěžování), obchodování s lidmi, zotročování a různé druhy škodlivých praktik, jako jsou vynucené sňatky, mrzačení ženských genitálií a takzvané „zločiny ze cti“. Ženské oběti násilí na základě pohlaví a jejich děti často vyžadují zvláštní podporu a ochranu, a to z důvodu vysokého rizika sekundární a opakované viktimizace, zastrasování a odvety spojenými s tímto násilím.
- (18) Pokud je násilí páchané v rámci úzkého svazku, dopouští se ho osoba, jež je stávajícím či bývalým manželem, partnerem nebo jiným rodinným příslušníkem oběti, bez ohledu na to, zda pachatel s obětí sdílí nebo sdílel společnou domácnost. Toto násilí by mohlo zahrnovat násilí fyzické, sexuální, psychické nebo ekonomické a jeho důsledkem může být fyzická, duševní nebo citová újma nebo ekonomická ztráta. Násilí v rámci úzkého svazku představuje závažný a často skrytý sociální problém, který může způsobit systematické psychické a fyzické trauma se závažnými důsledky, jelikož pachatel je osobou, jíž by oběť měla být s to důvěřovat. Oběti násilí v rámci úzkého svazku by proto mohly potřebovat zvláštní opatření zaměřená na jejich ochranu. Tento druh násilí neúměrně více postihuje ženy a situace může být horší, je-li daná žena na pachateli závislá ekonomicky, společensky nebo s ohledem na její právo k pobytu.
- (19) Osoba by měla být považována za oběť bez ohledu na to, zda je pachatel identifikován, zajištěn, stíhán nebo odsouzen, a bez ohledu na rodinný vztah mezi nimi. Může se stát, že v důsledku trestného činu mohou být poškozeni rovněž rodinní příslušníci oběti. V důsledku trestného činu mohou být poškozeni zejména rodinní příslušníci osoby, jejíž smrt byla přímo způsobena trestným činem. Tito rodinní příslušníci, kteří jsou nepřímými oběťmi trestného činu, by proto měli rovněž požívat ochrany podle této směrnice. Členské státy by však měly mít možnost stanovit postupy na omezení počtu rodinných příslušníků, kteří mohou využít práv podle této směrnice. V případě dítěte by mělo být k výkonu práv stanovených v této směrnici oprávněno dítě, nebo není-li to v nejlepší zájmu dítěte, držitel rodičovské zodpovědnosti jménem tohoto dítěte. Touto směrnicí nejsou dotčeny žádné vnitrostátní správní postupy vyžadované pro označení určité osoby za oběť.
- (20) Postavení obětí v systému trestního soudnictví a skutečnost, zda se mohou aktivně účastnit trestního řízení, se mezi jednotlivými členskými státy liší v závislosti na příslušném vnitrostátním systému a jsou určeny jedním nebo více následujícími kritérii: zda jim vnitrostátní systém uděluje právní postavení strany v trestním řízení; zda oběť podléhá zákonnému požadavku aktivně se účastnit trestního řízení, nebo je to od ní požadováno, například jako svědek; nebo zda má oběť podle vnitrostátního práva právní nárok aktivně se účastnit trestního řízení a usiluje o to, pokud jí vnitrostátní systém neuděluje právní postavení strany v trestním řízení. Členské státy by měly určit, která z těchto kritérií se uplatní pro vymezení rozsahu práv stanovených touto směrnicí, je-li v ní odkazováno na postavení oběti v příslušném systému trestního soudnictví.
- (21) Příslušné orgány, služby podpory pro oběti a služby restorativní justice by měly poskytovat informace a poradenství pokud možno několika odlišnými prostředky a tak, aby jim oběť rozuměla. Tyto informace a poradenství by měly být poskytovány jednoduchou a srozumitelnou formou. Rovněž by mělo být zajištěno, aby oběti bylo po dobu řízení rozuměno. V této souvislosti by měla být u oběti zohledněna její znalost jazyka používaného pro poskytování informací, její věk, vyspělost, intelektuální a emoční schopnosti, gramotnost a duševní či tělesné poškození. Zvláštní pozornost je třeba věnovat obtížím s porozuměním nebo komunikací, jež mohou být způsobeny určitým druhem postižení, jako jsou poruchy sluchu nebo řeči. Rovněž by v průběhu trestního řízení měla být brána v úvahu omezení schopnosti oběti sdělovat informace.
- (22) Pro účely této směrnice by se měl okamžik podání trestního oznámení považovat za okamžik spadající do rámce trestního řízení. To by mělo zahrnovat i situace, kdy orgány zahájí trestní řízení z úřední povinnosti v důsledku trestného činu, který byl na oběti spáchán.
- (23) Od okamžiku prvního kontaktu s příslušným orgánem by měly být poskytovány informace o náhradách výdajů, například formou brožury obsahující základní podmínky pro tuto náhradu výdajů. V této počáteční fázi trestního řízení by se od členských států nemělo vyžadovat rozhodnutí o tom, zda dotčená oběť splňuje podmínky pro náhradu výdajů.

- (24) Oběť by po ohlášení trestného činu měla od policie obdržet písemné potvrzení o svém podání, obsahující základní okolnosti tohoto trestného činu, jako je jeho druh, čas a místo a jakákoliv škoda či újma jím způsobená. Toto potvrzení by mělo obsahovat spisovou značku a čas a místo ohlášení trestného činu, jež mohou později případně sloužit jako doklad o tom, že trestný čin byl ohlášen, například v souvislosti s pojistnými nároky.
- (25) Aniž jsou dotčena pravidla týkající se promlčecích lhůt, opožděné ohlášení trestného činu způsobené strachem z odvety, ponížení nebo stigmatizace by nemělo mít za následek odmítnutí potvrzení trestního oznámení oběti.
- (26) Poskytované informace by měly být dostatečně podrobné, aby mohlo být s obětmi zacházeno s respektem a aby tyto oběti měly možnost činit informovanou rozhodnutí, pokud jde o jejich účast v řízení. Z tohoto hlediska jsou mimořádně důležité informace, které dovolují oběti být seznámena se současným stavem řízení. To je stejně důležité i ohledně informací, které oběti umožní se rozhodnout, zda požádat o přezkum rozhodnutí o zastavení trestního stíhání. Není-li stanoveno jinak, mělo by být možné poskytovat informace oběti ústně či písemně, a to též elektronickými prostředky.
- (27) Informace by oběti měly být poskytovány na poslední známou korespondenční nebo elektronickou adresu, kterou oběť příslušnému orgánu sdělila. Ve výjimečných případech, například kvůli vysokému počtu obětí u určitého případu, by mělo být možné poskytovat informace prostřednictvím tisku, na oficiální internetové stránce příslušného orgánu nebo prostřednictvím jiného obdobného komunikačního kanálu.
- (28) Členské státy by neměly mít povinnost poskytovat informace, pokud by jejich zpřístupnění mohlo nepříznivě ovlivnit řádný průběh případu nebo ohrozit určitý případ nebo osobu, popřípadě považují-li to za neslučitelné se základními zájmy jejich bezpečnosti.
- (29) Příslušné orgány by měly zajistit, aby oběti obdržely aktuální kontaktní údaje umožňující předávání informací souvisejících s jejich případem s výjimkou případů, kdy si výslovně nepřejí tyto informace obdržet.
- (30) Odkaz na „rozhodnutí“ v souvislosti s právem na informace, tlumočení a překlad by měl být chápán pouze jako odkaz na rozhodnutí o vině nebo na jiný způsob ukončení trestního řízení. Důvody tohoto rozhodnutí by měly být oběti poskytnuty prostřednictvím kopie dokumentu, v němž je dané rozhodnutí obsaženo, nebo prostřednictvím jejich stručného shrnutí.
- (31) Právo na informace o čase a místě soudního řízení, k němuž dochází na základě oznámení o trestném činu, který byl na oběti spáchán, by se mělo vztahovat i na informace o čase a místě soudního jednání o opravném prostředku proti rozsudku v dané věci.
- (32) Obětem by se konkrétní informace o propuštění nebo útěku pachatele měly na žádost poskytovat přinejmenším v případech, kdy se může vyskytnout nebezpečí nebo je zjištěno riziko újmy oběti, s výjimkou případů, kdy je zjištěno riziko újmy pachateli vyplývající z oznámení. Je-li zjištěno riziko újmy pachateli vyplývající z oznámení, měl by příslušný orgán při přípravě přiměřených opatření zohlednit veškerá další rizika. Pojem „zjištěno riziko újmy oběti“ by měl zahrnovat takové faktory, jako povaha nebo závažnost trestného činu a riziko odplaty. Proto by se neměl vztahovat na případy spáchané méně závažné trestné činnosti, tedy na případy, kdy je riziko újmy oběti pouze nepatrné.
- (33) Obětem by měly být poskytnuty veškeré informace o právu podat opravný prostředek proti rozhodnutí o propuštění pachatele, pokud takové právo ve vnitrostátním právním řádu existuje.
- (34) Nelze účinně dosáhnout spravedlnosti, pokud oběti nemohou řádně vysvětlit okolnosti trestného činu a poskytnout důkazy způsobem, který je příslušným orgánům srozumitelný. Stejně tak je důležité zajistit, aby bylo s obětmi zacházeno s respektem a aby měly přístup ke svým právům. V průběhu dotazování oběti a cílem její aktivní účasti na soudním jednání, v souladu s postavením oběti v příslušném systému trestního soudnictví, by proto mělo být vždy k dispozici bezplatné tlumočení. Pokud jde o ostatní stránky trestního řízení, potřeba tlumočení a překladů se může lišit v závislosti na konkrétních otázkách, postavení oběti v příslušném systému trestního soudnictví a jejím zapojení do řízení a jejích konkrétních právech. Tlumočení a překlady v ostatních případech musí být poskytovány pouze v míře nezbytné k tomu, aby mohly oběti uplatnit svá práva.

- (35) Oběť by měla v souladu s postupy dle vnitrostátního práva mít právo podat opravný prostředek proti rozhodnutí o tom, že tlumočení nebo překlad nejsou potřeba. Toto právo nezakládá povinnost členských států zavést samostatný mechanismus nebo postup pro podávání takových stížností, jejichž prostřednictvím by bylo možno uvedená rozhodnutí napadnout, a nemělo by nepřiměřeně prodlužovat trestní řízení. Postačovat by měl vnitřní přezkum daného rozhodnutí podle stávající vnitrostátních postupů.
- (36) Skutečnost, že oběť hovoří málo rozšířeným jazykem, by neměla sama o sobě být důvodem pro rozhodnutí o tom, že by tlumočení nebo překlad neúměrně prodloužily trestní řízení.
- (37) Podpora by měla být dostupná od okamžiku, kdy se příslušné orgány dozvědí o existenci oběti, a po celou dobu trestního řízení, jakož i po přiměřenou dobu po jeho skončení v souladu s potřebami oběti a právy stanovenými touto směrnicí. Podpora by měla být poskytována různými prostředky bez přílišných formalit a s dostatečným geografickým pokrytím, které všem obětem umožní mít k těmto službám přístup. Oběti, které v důsledku závažnosti trestného činu utrpěly značnou újmu, by mohly požádat o služby odborné podpory.
- (38) Osobám, které jsou obzvláště zranitelné nebo se ocitnou v situacích, v nichž jsou vystavené zvláště vysokému riziku újmy, jako jsou osoby vystavené opakovanému násilí v rámci úzkého svazku, oběti násilí založeného na pohlaví nebo osoby, jež se stanou oběťmi jiných druhů trestných činů v členském státě, jehož nejsou státními příslušníky a v němž nemají bydliště, by měla být poskytnuta odborná podpora a právní ochrana. Služby odborné podpory by měly vycházet z integrovaného a cíleného přístupu, jenž by měl zohledňovat zejména konkrétní potřeby obětí, závažnost trestného činu a újmu utrpěnou v jeho důsledku i vztah mezi oběťmi, pachateli, dětmi a jejich širším sociálním prostředím. Hlavním úkolem těchto služeb a jejich pracovníků, kteří hrají významnou úlohu při podpoře obětí na cestě k zotavení z trestného činu a překonání případné újmy nebo traumatu z něj vyplývajících, by mělo být informování obětí o jejich právech stanovených touto směrnicí, aby oběti mohly přijímat rozhodnutí v prostředí podpory, jež s nimi zachází důstojně, s respektem a citlivě. Druhy podpory, které by tyto služby odborné podpory měly poskytovat, by mohly zahrnovat poskytování přístřeší a bezpečného ubytování, okamžitou lékařskou podporu, odeslání k lékařskému a znaleckému vyšetření za účelem zajištění důkazů v případech znásilnění či sexuálního napadení, krátkodobé a dlouhodobé psychologické poradenství, traumatickou péči, právní poradenství, služby advokáta a zvláštní služby pro děti coby přímé či nepřímé oběti.
- (39) Služby podpory pro oběti nemusí samy o sobě poskytovat rozsáhlé specializované a odborné služby. V nezbytných případech by služby podpory pro oběti měly být obětem nápomocny při obstarání existující profesionální podpory, například psychologů.
- (40) Ačkoli by poskytnutí podpory nemělo záviset na tom, zda oběť podá trestní oznámení týkající se trestného činu u příslušných orgánů, například policie, mají tyto orgány často nejlepší možnost informovat oběti o možnostech podpory. Členské státy se proto vyzývají k vytvoření vhodných podmínek pro to, aby mohly být obětem zprostředkovány služby podpory, včetně zajištění toho, aby požadavky na ochranu údajů mohly být a byly dodržovány. Měly by se při tom vyhnout opakovanému zprostředkovávání.
- (41) Právo obětí na slyšení by se mělo považovat za dodržené v tom případě, že obětem bylo umožněno učinit prohlášení či podat vysvětlení písemně.
- (42) Právo dětských obětí na slyšení v trestním řízení by nemělo být odepřeno pouze proto, že oběti je dítě, nebo z důvodu věku této oběti.
- (43) Za právo na přezkum rozhodnutí o zastavení stíhání by se mělo považovat právo odkazující na rozhodnutí přijatá státními zástupci a vyšetřujícími soudci nebo donucovacími orgány, jako jsou policisté, avšak nikoli rozhodnutí přijatá soudy. Každý přezkum rozhodnutí o zastavení stíhání by měla provést jiná osoba nebo jiný orgán než ten, který vydal původní rozhodnutí, s výjimkou případů, kdy původní rozhodnutí o zastavení stíhání bylo vydáno nejvyšším orgánem vedoucím trestní stíhání, jehož rozhodnutí nelze přezkoumat; v takových případech by měl přezkum provést tentýž orgán. Právo na přezkum rozhodnutí o zastavení stíhání se nevztahuje na zvláštní řízení, jako je řízení proti členům parlamentu nebo vlády v souvislosti s výkonem jejich úřední funkce.

- (44) Rozhodnutí, jímž se ukončuje trestní řízení, by mělo zahrnovat situace, kdy státní zástupce rozhodne o stažení obžaloby nebo o zastavení řízení.
- (45) Rozhodnutí státního zástupce vedoucí k mimosoudnímu urovnání, a tudíž ukončující řízení, zbavuje oběti práva na přezkum rozhodnutí státního zástupce o zastavení trestního stíhání pouze tehdy, pokud urovnání obsahuje varování nebo ukládá povinnost.
- (46) Služby restorativní justice, zahrnující například mediaci mezi obětí a pachatelem, konzultace s nejbližší rodinou a projednání za účasti činem dotčeného sociálního společenství (sentencing circles), mohou být pro oběť velmi přínosné, ale jsou nutné záruky na zamezení sekundární a opakované viktimizace, zastrasování a odvety. Tyto služby by měly proto především zohledňovat zájmy a potřeby oběti, a přitom napravit újmu oběti způsobenou a bránit újmám dalším. Při postoupení případu službám restorativní justice a v průběhu restorativního soudního řízení by se měly zohledňovat faktory jako povaha a závažnost trestného činu, následná míra traumatizace, opakované narušení fyzické, sexuální nebo psychické integrity oběti, nevyrovnanost sil a věk, vyspělost nebo intelektuální schopnost oběti, které mohou omezovat či snižovat schopnost oběti činit informovanou volbu nebo mohou ovlivnit pozitivní výsledek pro oběť. Restorativní soudní řízení by mělo být v zásadě důvěrné, pokud se strany nedohodnou jinak nebo pokud tak nevyžadují vnitrostátní právní předpisy s ohledem na nadřazený veřejný zájem. Faktory, jako vyhrožování nebo jakékoli formy násilí spáchané v průběhu řízení, mohou být považovány za důvod pro zveřejnění ve veřejném zájmu.
- (47) Od obětí by se nemělo očekávat, že ponese výdaje v souvislosti se svou účastí v trestním řízení. Členské státy by měly mít povinnost nahradit pouze nutné výdaje oběti v souvislosti s účastí v trestním řízení a neměly by mít povinnost hradit právní poplatky obětí. Členské státy by měly mít možnost stanovit podmínky náhrady výdajů ve vnitrostátních právních předpisech, jako jsou lhůty pro žádost o nahrazení, paušální sazby pro hrazení výdajů spojených s cestou a pobytem a maximální denní částka pro vyrovnání ušlého zisku. Právo na náhradu výdajů v trestním řízení by se nemělo vztahovat na případy, kdy oběť podává trestní oznámení. Výdaje by měly být hrazeny pouze v tom rozsahu, v jakém je oběť povinna být přítomna a aktivně se účastnit trestního řízení nebo je to po ní příslušnými orgány vyžadováno.
- (48) Majetek zajištěný v rámci trestního řízení, který lze vrátit, by měl být oběti trestného činu co nejdříve vrácen zpět, ledaže nastanou výjimečné podmínky, například spor o vlastnictví, protizákonná držba, nebo pokud je samotný majetek protizákonný. Právo na navrácení majetku by nemělo být dotčeno jeho oprávněné zadržení pro účely jiného soudního řízení.
- (49) Právo na rozhodnutí o odškodnění ze strany pachatele a příslušný platný postup by se měly vztahovat i na oběti, jež mají bydliště v jiném členském státě, než v kterém byl trestný čin spáchan.
- (50) Povinnost postoupit trestní oznámení, stanovené v této směrnici, by neměla mít dopad na pravomoc členských států zahájit řízení a nedotýká se pravidel pro kompetenční spory vztahující se k výkonu pravomoci, jak jsou stanoveny rámcovým rozhodnutím Rady 2009/948/SVV ze dne 30. listopadu 2009 o předcházení kompetenčním sporům při výkonu pravomoci v trestním řízení a jejich řešení⁽¹⁾.
- (51) Opustila-li oběť území členského státu, v němž byl trestný čin spáchan, neměl by mít tento stát nadále povinnost poskytovat pomoc, podporu a ochranu s výjimkou toho, co přímo souvisí s případným trestním řízením, které ve věci dotčeného trestného činu vede, jako například zvláštní ochranná opatření v průběhu řízení před soudem. Členský stát, v němž má oběť bydliště, by měl poskytnout pomoc, podporu a ochranu nezbytnou z hlediska potřeby oběti zotavit se.
- (52) Měla být k dispozici opatření na ochranu bezpečnosti a důstojnosti obětí a jejich rodin před sekundární a opakovanou viktimizací, zastrasováním a odvetou, jako jsou dočasné soudní příkazy, ochrana nebo soudní zákazy kontaktu.

(1) Úř. věst. L 328, 15.12.2009, s. 42.

- (53) Riziko sekundární a opakované viktimizace, zastrahování a odvety ze strany pachatele nebo v důsledku účasti v trestním řízení by mělo být omezeno tak, že řízení bude probíhat koordinovaně a s respektem, což oběti umožní získat v orgány důvěru. Kontakt s příslušnými orgány by měl být co nejsnazší a měl by se přitom omezit počet kontaktů s obětí, které nejsou nezbytně nutné, například videozáznamem výpovědi a umožněním jeho použití při soudním řízení. Úředníci by měli mít k dispozici co možná nejširší škálu opatření s cílem zabránit rozrušení oběti v průběhu soudního řízení, zejména v důsledku osobního kontaktu s pachatelem, jeho rodinou, spolupachatelem nebo veřejností. Členské státy by za tímto účelem měly být vybízeny k tomu, aby zejména pokud jde o budovy soudů a policejní stanice, zavedly proveditelná a praktická opatření pro vybavení těchto budov zařízeními pro oběti, jako jsou oddělené vchody a čekárny. Dále by členské státy měly pokud možno plánovat trestní řízení tak, aby zamezily kontaktům mezi oběťmi a členy jejich rodin a pachateli, a to například předvoláním obětí a pachatelů k výslechům v odlišných časech.
- (54) Ochrana soukromí oběti může být důležitým prostředkem, jak zabránit sekundární a opakované viktimizaci, zastrahování a odvetě, a lze toho dosáhnout řadou opatření, včetně nezveřejňováním informací týkajících se totožnosti a místa pobytu oběti či jejich omezením. Tato ochrana, zahrnující nezveřejnění jména dítěte, je mimořádně důležitá u dětských obětí. Mohou nicméně nastat případy, kdy zpřístupnění informací nebo dokonce jejich veřejné oznámení může být pro dítě přínosem, například v případech jeho únosu. Opatření na ochranu soukromí a pověsti obětí a jejich rodinných příslušníků by měla být vždy v souladu s články 6 a 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jež se týkají práva na spravedlivý proces a svobody projevu.
- (55) Některé oběti jsou v průběhu trestního řízení vystaveny obzvláštnímu riziku sekundární a opakované viktimizace, zastrahování a odvety ze strany pachatele. Tato rizika mohou do značné míry plynout z osobních vlastností oběti nebo z typu, povahy či okolností trestného činu. Tato rizika lze účinně odhalit pouze prostřednictvím individuálních posouzení prováděných při nejbližší příležitosti. Tato posouzení by se měla provádět u všech obětí za účelem zjištění, zda jsou vystaveny riziku sekundární a opakované viktimizace, zastrahování a odvety a jaká zvláštní ochranná opatření jsou v jejich případě zapotřebí.
- (56) Individuální posouzení by mělo zohlednit osobní vlastnosti oběti, jako je její věk, pohlaví a pohlavní identita nebo její vyjádření, etnická příslušnost, rasová příslušnost, náboženské vyznání, sexuální orientace, zdravotní stav, zdravotní postižení, povolení k pobytu, komunikační obtíže, vztah k pachateli nebo závislost na něm a předchozí zkušenosti s trestnými činy. Mělo by rovněž zohlednit typ nebo povahu a okolnosti trestného činu, například zda se jedná o trestný čin z nenávisti, trestný čin motivovaný předsudky nebo snahou o diskriminaci, sexuální násilí nebo násilí v rámci úzkého svazku, kdy pachatel byl v pozici síly, zda se místo pobytu oběti nachází v oblasti vysoké kriminality nebo v oblasti pod nadvládou zločineckých skupin, popřípadě zda země původu oběti není členským státem, v němž byl trestný čin spáchán.
- (57) Oběti obchodování s lidmi, terorismu, organizované trestné činnosti, násilí v rámci úzkého svazku, sexuálního násilí nebo vykořisťování, násilí na základě pohlaví, trestných činů z nenávisti a oběti se zdravotním postižením a dětské oběti jsou často vystaveny vysoké míře sekundární a opakované viktimizace, zastrahování a odvety. Zvláštní obezřetnosti je třeba při posuzování toho, zda jsou tyto oběti vystaveny riziku takové viktimizace, zastrahování a odvety, a je třeba systematicky předpokládat, že tyto oběti využijí zvláštních ochranných opatření.
- (58) Obětem, které byly označeny za zranitelné z hlediska sekundární a opakované viktimizace, zastrahování a odvety, by měla být nabídnuta vhodná opatření na jejich ochranu během trestního řízení. Konkrétní povaha těchto opatření by měla být stanovena na základě individuálního posouzení a s ohledem na přání oběti. Rozsah každého takového opatření by měl být stanoven v souladu s pravidly pro soudní rozhodování, aniž jsou dotčena práva na obhajobu. Při určování, zda jsou potřebná zvláštní opatření, by měly být hlavními faktory obavy a strach obětí v souvislosti s řízením.
- (59) Okamžité provozní potřeby a omezení mohou znemožnit zajištění toho, aby například oběť vyslyšel vždy stejný policista; k těmto omezením může patřit například nemoc, mateřství nebo rodičovská dovolená. Nadto nemusí být například z důvodu renovace k dispozici prostory zvláště uzpůsobené pro výslech obětí. V případě takovýchto provozních nebo praktických omezení se může stát, že nebude možné poskytnout obětem zvláštní zacházení.

- (60) Pokud v souladu s touto směrnicí má být dítěti jmenován opatrovník nebo zástupce, jejich úlohu by mohla hrát stejná osoba nebo právnická osoba, instituce či orgán.
- (61) Úředníci zapojení do trestního řízení, kteří pravděpodobně přijdou do osobního styku s oběťmi, by měli mít přístup k vhodné počáteční nebo probíhající odborné přípravě a možnost ji absolvovat tak, aby byli schopni rozpoznat oběti a jejich potřeby a zacházet s nimi s respektem, citlivě, profesionálně a bez diskriminace. Osoby, které budou pravděpodobně zapojeny do individuálního posuzování směřujícího ke zjištění zvláštních potřeb obětí z hlediska ochrany a k určení, zda tyto oběti potřebují zvláštní ochranná opatření, by měly absolvovat zvláštní odbornou přípravu zaměřenou na způsob tohoto posuzování. Tuto odbornou přípravu by členské státy měly zajistit pro příslušníky policejní složky a soudní zaměstnance. Odbornou přípravu je třeba podporovat rovněž v případě advokátů, státních zástupců a soudců, ale také odborníků, kteří poskytují služby podpory pro oběti nebo služby restorativní justice. Tento požadavek by měl rovněž zahrnovat odbornou přípravu zaměřenou na zvláštní služby podpory, jež by obětem měly být zprostředkovány, nebo specializovanou odbornou přípravu, je-li činnost dané složky zaměřena na oběti se zvláštními potřebami, popřípadě zvláštní psychologickou odbornou přípravu. V případě potřeby by tato odborná příprava měla zohledňovat genderové aspekty. Činnost členských států v oblasti odborné přípravy by v souladu s Budapeštským plánem měla být doplněna o pokyny, doporučení a výměnu osvědčených postupů.
- (62) Členské státy by měly podporovat organizace občanské společnosti a úzce s nimi spolupracovat, včetně uznávaných a aktivních nevládních organizací, které pracují s oběťmi trestného činu, zejména při iniciativách směřujících k vytváření politik, při informačních kampaních a kampaních na zvýšení povědomí, výzkumných a vzdělávacích programech a při školení, stejně jako při sledování a hodnocení dopadu opatření na podporu a ochranu obětí trestného činu. Veřejné služby by měly vyvíjet svou činnost koordinovaně a zapojit se na všech správních úrovních – na úrovni Unie a na celostátní, regionální i místní úrovni, aby se obětem dostalo přiměřené pomoci, podpory a ochrany. Obětem by měla být poskytnuta pomoc při vyhledávání a kontaktování příslušných orgánů, aby nedocházelo ke zdvojení při poskytování kontaktů. Členské státy by měly zvážit vytvoření „jediny přístupových bodů“ nebo „jednotných kontaktních míst“, jež by se zabývaly četnými potřebami obětí při jejich zapojení do trestního řízení, včetně potřeby získat informace, pomoc, podporu, ochranu a odškodnění.
- (63) Za účelem podpory a usnadnění ohlašování trestných činů a umožnění obětem, aby prolomily cyklus opakované viktimizace, má zásadní význam, aby obětem byly k dispozici spolehlivé služby podpory a aby příslušné orgány byly připraveny reagovat na podněty obětí s respektem, citlivě, profesionálně a bez diskriminace. To by mohlo posílit důvěru obětí v systémy trestního soudnictví členských států a snížit počet neohlášených trestných činů. Odborníci, u nichž je pravděpodobné přijímání oznámení trestných činů ze strany obětí, by měli být k usnadnění ohlašování trestných činů příslušně vyškoleni, a rovněž by měla být přijata opatření, jež umožní ohlašování třetími stranami včetně organizací občanské společnosti. Mělo by být umožněno využívat komunikační technologie, jako je e-mail, videonahrávky nebo elektronické formuláře pro podávání trestních oznámení online.
- (64) Systematické a přiměřené shromažďování statistických údajů je považováno za základní prvek účinného vytváření politik v oblasti práv stanovených touto směrnicí. Za účelem usnadnění hodnocení uplatňování této směrnice by členské státy měly Komisi sdělovat významné statistické údaje související s uplatňováním vnitrostátních postupů na oběti trestných činů, a to přinejmenším včetně počtu a typu ohlášených trestných činů, a jsou-li takové údaje známe a dostupné, rovněž počtu, věku a pohlaví obětí. Součástí příslušných statistických údajů mohou být údaje zaznamenané justičními orgány a donucovacími orgány, a pokud je to možné, i administrativní údaje shromážděné v rámci zdravotnických služeb, služeb sociální péče a veřejných, nevládních a jiných organizací zabývajících se podporou obětí nebo službami restorativní justice, které pracují s oběťmi trestného činu. Údaje v oblasti justice mohou zahrnovat informace o oznámených trestných činech, o počtu vyšetřovaných případů a počtu stíhaných a odsouzených osob. Administrativní údaje související se službami mohou pokud možno zahrnovat i údaje o tom, jak oběti využívají služeb poskytovaných vládními orgány a veřejnými a soukromými organizacemi na podporu obětí, jako je počet případů postoupených policejními orgány službám podpory pro oběti, počet obětí, které požádaly o podporu, a počet obětí, kterým byla nebo nebyla poskytnuta podpora či služby restorativní justice.
- (65) Cílem této směrnice je pozměnit a rozšířit ustanovení rámcového rozhodnutí 2001/220/SVV. Vzhledem ke značnému počtu změn a jejich povaze by mělo být uvedené rámcové rozhodnutí v zájmu přehlednosti nahrazeno v plném rozsahu ve vztahu k členským státům, které se účastní přijímání této směrnice.

(66) Tato směrnice ctí základní práva a dodržuje zásady uznané Listinou základních práv Evropské unie. Zejména usiluje o podporu práva na důstojnost, život, fyzickou a duševní nedotknutelnost, svobodu a bezpečnost, práva na respektování soukromého a rodinného života, práva na vlastnictví, zásady zákazu diskriminace, zásady rovnosti žen a mužů, práv dítěte, starších osob a osob se zdravotním postižením a práva na spravedlivý proces.

(67) Jelikož cíle této směrnice, totiž zavedení minimálních norem pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jej může být z důvodu rozsahu a možných účinků lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.

(68) Osobní údaje zpracované při provádění této směrnice by měly být chráněny v souladu s rámcovým rozhodnutím Rady 2008/977/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o ochraně osobních údajů zpracovávaných v rámci policejní a soudní spolupráce v trestních věcech⁽¹⁾ a v souladu se zásadami stanovenými v Úmluvě Rady Evropy ze dne 28. ledna 1981 o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat, kterou všechny členské státy ratifikovaly.

(69) Tato směrnice se nedotýká podrobnějších ustanovení obsažených v jiných aktech Unie, které se cíleněji zabývají zvláštními potřebami některých kategorií obětí, jako jsou oběti obchodování s lidmi a oběti pohlavního zneužívání dětí, pohlavního vykořisťování a dětské pornografie.

(70) V souladu s článkem 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o EU a Smlouvě o fungování EU, oznámily tyto členské státy své přání účastnit se přijímání a používání této směrnice.

(71) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a Smlouvě o fungování EU, se Dánsko neúčastní přijímání této směrnice, a tato směrnice pro ně není závazná ani použitelná.

(72) Evropský inspektor ochrany údajů vydal dne 17. října 2011 stanovisko⁽²⁾ na základě čl. 41 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů⁽³⁾,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA 1

OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Cíle

1. Účelem této směrnice je zajistit, aby se obětem trestného činu dostalo vhodných informací, podpory a ochrany a mohly se účastnit trestního řízení.

Členské státy zajistí, aby oběti byly jako takové uznávány a aby se s nimi ve všech kontaktech se službou pro podporu obětí, službou restorativní justice nebo kterýmkoli příslušným orgánem, které vyvíjejí činnost v rámci trestního řízení, zacházelo s respektem, individuálně, citlivě, profesionálně a bez diskriminace. Práva stanovená v této směrnici se použijí na oběti bez diskriminace, rovněž pokud jde o jejich pobytový status.

2. Členské státy zajistí, aby při uplatňování této směrnice, je-li obětí dítě, byly v první řadě zohledněny nejvlastnější zájmy dítěte a aby byly posuzovány individuálně. Musí převážít citlivý přístup k dítěti při řádném zohlednění věku, vyspělosti, názorů, potřeb a obav dítěte. Dítě a nositel rodičovské zodpovědnosti či jiný právní zástupce jsou informováni o všech opatřeních nebo právech, která jsou zvláště zaměřena na děti.

Článek 2

Definice

1. Pro účely této směrnice se rozumí:

a) „oběť“

i) fyzická osoba, která utrpěla újmu včetně fyzické, duševní či citové újmy či hmotnou ztrátu, které byly přímo způsobeny trestným činem,

ii) rodinný příslušník osoby, jejíž smrt byla přímo způsobena trestným činem, a který v důsledku smrti této osoby utrpěl újmu;

(1) Úř. věst. L 350, 30.12.2008, s. 60.

(2) Úř. věst. C 35, 9.2.2012, s. 10.

(3) Úř. věst. L 8, 12.1.2001, s. 1.

- b) „rodinnými příslušníky“ manžel či manželka, osoba, která stabilně a trvale žije s obětí v závazném intimním partnerském svazku ve společné domácnosti, příbuzní v přímé linii, sourozenci a vyživované osoby oběti;
- c) „dítětem“ každá osoba mladší 18 let;
- d) „restorativní justici“ postup, který oběti a pachatelé s jejich dobrovolným souhlasem umožňuje aktivní účast při řešení záležitostí vyplývajících z trestného činu za pomoci neutrální třetí strany.

2. Členské státy mohou zavést postupy:

- a) pro omezení počtu rodinných příslušníků, kteří mohou využívat práv stanovených touto směrnicí při zohlednění konkrétních okolností každého případu, a
- b) ve vztahu k odst. 1 písm. a) bodu ii) pro stanovení toho, kteří rodinní příslušníci mají přednost ohledně výkonu práv stanovených touto směrnicí.

KAPITOLA 2

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ A PODPORY

Článek 3

Právo na vzájemně srozumitelnou komunikaci

- Členské státy přijmou vhodná opatření, jež obětem napomohou k tomu, aby rozuměly a bylo jim rozuměno od prvního kontaktu během další nezbytné komunikace s příslušným orgánem v rámci trestního řízení, včetně případů, kdy tento orgán poskytuje informace.
- Členské státy zajistí, aby byly obětem poskytnuty informace jasně a srozumitelně, a to ústně nebo písemně. Takové informace zohlední osobní charakteristiky oběti, včetně jakéhokoliv zdravotního postižení, které může mít vliv na jejich schopnost vzájemně srozumitelné komunikace.
- Vyjma případů, kdy by to bylo v rozporu se zájmy oběti nebo kdy by to narušilo průběh řízení, členské státy umožní obětem, aby byly při prvním kontaktu s příslušným orgánem doprovázeny osobou podle svého výběru, vyžaduje-li oběť kvůli dopadu trestného činu pomoc za účelem vzájemně srozumitelné komunikace.

Článek 4

Právo na informace od prvního kontaktu s příslušným orgánem

- S cílem umožnit obětem přístup k právům stanoveným touto směrnicí členské státy zajistí, aby byly obětem od jejich prvního kontaktu s příslušným orgánem bez zbytečného prodloužení poskytnuty tyto informace:

- druh podpory, kterou mohou získat, a kdo ji poskytuje, kde získat příslušné základní informace o lékařské pomoci, pomoci odborníka, včetně psychologické podpory, a náhradním ubytování;
- postupy související s podáním trestního oznámení a jejich úloha v souvislosti s těmito postupy;
- jak a za jakých podmínek mohou oběti získat ochranu, včetně ochranných opatření;
- jak a za jakých podmínek si mohou zajistit právní poradenství, právní pomoc a jakýkoliv jiný druh poradenství;
- jak a za jakých podmínek mohou získat odškodnění;
- jak a za jakých podmínek mají právo na tlumočení a překlad;
- mají-li bydliště v jiném členském státě, než ve kterém byl trestný čin spáchán, všechna zvláštní opatření, postupy nebo ujednání, které jsou dostupné na ochranu jejich zájmů v členském státě, v němž je učiněn první kontakt s příslušným orgánem;
- dostupné postupy pro podání stížností v případě, že práva obětí nejsou respektována příslušným orgánem, který vyvíjí činnost v rámci trestního řízení;
- kontaktní údaje pro předávání informací o jejich případu;
- dostupné služby restorativní justice;
- jak a za jakých podmínek mohou být nahrazeny výdaje vzniklé v důsledku jejich účasti na trestním řízení.

- Rozsah nebo podrobnost informací uvedených v odstavci 1 se mohou lišit v závislosti na konkrétních potřebách a osobních okolnostech oběti a na druhu či povaze trestného činu. Další podrobnosti lze poskytnout i v pozdějších fázích v závislosti na potřebách oběti a významu těchto podrobností v každé fázi řízení.

Článek 5

Práva obětí při podávání trestního oznámení

1. Členské státy zajistí, aby obětem bylo vydáno písemné potvrzení o jejich formálním trestním oznámení podaném u příslušného orgánu členského státu, s uvedením základních okolností dotčeného trestného činu.

2. Členské státy zajistí, aby obětem, které si přejí podat trestní oznámení a které nerozumějí jazyku příslušného orgánu nebo tímto jazykem nemluví, bylo umožněno podat oznámení v jazyce, kterému rozumí, nebo s poskytnutím nezbytné jazykové podpory.

3. Členské státy zajistí, aby oběti, které nerozumějí jazyku příslušného orgánu nebo tímto jazykem nemluví, obdržely na žádost bezplatně překlad písemného potvrzení jejich trestního oznámení uvedeného v odstavci 1 do jazyka, kterému rozumějí.

Článek 6

Právo na informace o případu

1. Členské státy zajistí, aby obětem bylo bez zbytečného prodlení oznámeno, že mají právo obdržet následující informace o trestním řízení zahájeném v důsledku trestního oznámení ve věci trestného činu, který byl na nich spáchán, a aby oběti tyto informace na žádost obdržely:

- a) jakékoliv rozhodnutí nepokračovat ve vyšetřování či jej zastavit nebo zastavit trestní stíhání pachatele;
- b) doba a místo konání soudního jednání a povaha obvinění vznesených proti pachateli.

2. Členské státy zajistí, aby obětem bylo v souladu s jejich postavením v příslušném systému trestního soudnictví bez zbytečného prodlení oznámeno, že mají právo obdržet následující informace o trestním řízení zahájeném v důsledku trestního oznámení ve věci trestného činu, který byl na nich spáchán, a aby oběti tyto informace na žádost obdržely:

- a) jakýkoliv konečný rozsudek soudu;
 - b) informace, které oběti umožní znát stav trestního řízení, ledaže by takovým poskytnutím informací mohl být ve výjimečných případech nepříznivě ovlivněn řádný průběh případu.
3. Informace stanovené v odst. 1 písm. a) a odst. 2 písm. a) zahrnují odůvodnění nebo stručné shrnutí důvodů pro dotčené rozhodnutí s výjimkou případů rozhodnutí poroty nebo rozhodnutí, jehož odůvodnění je důvěrné, které se podle vnitrostátních právních předpisů nezdůvodňují.

4. Přání oběti být nebo nebýt informována by mělo být pro příslušné orgány závazné, s výjimkou případů, kdy je třeba tyto informace poskytnout v souvislosti s oprávněním oběti aktivně se účastnit trestního řízení. Členské státy umožní oběti kdykoliv změnit její přání a tuto skutečnost zohlední.

5. Členské státy zajistí, aby byla obětem poskytnuta možnost získat bez zbytečného prodlení informace o tom, že osoba zadržovaná, stíhaná či odsouzená pro trestný čin, který se oběti týká, byla propuštěna nebo unikla z výkonu trestu nebo vazby. Mimoto členské státy zajistí, aby v případě propuštění pachatele nebo jeho úniku z výkonu trestu byla oběť informována o všech příslušných opatřeních přijatých na její ochranu.

6. Obětem se informace uvedené v odstavci 5 sdělují na žádost přinejmenším v případech, kdy existuje nebezpečí nebo je zjištěno riziko jejich újmy, s výjimkou případů, kdy je zjištěno riziko újmy pachatelů vyplývající z takového poskytnutí informací.

Článek 7

Právo na tlumočení a překlad

1. Členské státy zajistí, aby obětem, které nerozumějí jazyku daného trestního řízení nebo tímto jazykem nemluví, bylo v souladu s jejich postavením v příslušném systému trestního soudnictví při jejich účasti v trestním řízení na jejich žádost bezplatně poskytnuto tlumočení, a to alespoň během výpovědi nebo výslechu oběti v rámci trestního řízení před orgány činnými v trestním řízení, včetně policejního výslechu, a tlumočení při jejich aktivní účasti na soudním jednání a jiných nezbytných předběžných jednáních.

2. Aniž jsou dotčena práva na obhajobu a v souladu s pravidly pro soudní rozhodování lze použít komunikační technologii, jako například videokonferenci, telefon nebo internet, není-li osobní přítomnost tlumočnicka nezbytná, aby mohla oběť řádně uplatnit svá práva nebo pochopit řízení.

3. Členské státy zajistí, aby v souladu s postavením oběti v příslušném systému trestního soudnictví byly obětem, které nerozumějí jazyku daného trestního řízení nebo tímto jazykem nemluví, při jejich účasti v trestním řízení na žádost bezplatně poskytnuty překlady informací nezbytných pro uplatnění jejich práv v trestním řízení do jazyka, jemuž rozumějí, a to v rozsahu, v jakém jsou tyto informace obětem poskytovány. Překlady takových informací přinejmenším zahrnují jakéhokoli rozhodnutí, jímž se ukončuje trestní řízení související s trestným činem, který byl na oběti spáchán, a na žádost oběti důvody nebo stručné shrnutí důvodů tohoto rozhodnutí, s výjimkou rozhodnutí poroty nebo rozhodnutí, jehož odůvodnění je důvěrné, které se podle vnitrostátních právních předpisů nezdůvodňují.

4. Členské státy zajistí, aby oběti, které mají právo na informace o době a místě konání soudního jednání v souladu s čl. 6 odst. 1 písm. b) a které nerozumějí jazyku příslušného orgánu, obdržely na žádost překlad těchto informací, na něž mají nárok.

5. Oběti mohou podat odůvodněný návrh, aby byl dokument považován za podstatný. Není třeba překládat ty části podstatných dokumentů, které nejsou důležité k tomu, aby se oběti mohly aktivně účastnit na trestním řízení.

6. Bez ohledu na odstavce 1 a 3 může být namísto písemného překladu poskytnut ústní překlad nebo ústní shrnutí obsahu podstatných dokumentů, pokud tímto ústním překladem či shrnutím není dotčen spravedlivý průběh řízení.

7. Členské státy zajistí, aby příslušný orgán posoudil, zda oběti potřebují tlumočení či překlad podle odstavců 1 a 3. Oběti mohou vznést námitku proti rozhodnutí neposkytnout tlumočení či překlad. Procesní pravidla pro projednání takové námitky stanoví vnitrostátní právní předpisy.

8. Tlumočení a překlad, jakož i rozhodování o námitce proti rozhodnutí neposkytnout tlumočení či překlad podle tohoto článku nesmí zbytečně prodlužovat trestní řízení.

Článek 8

Právo na přístup ke službám podpory pro oběti

1. Členské státy zajistí, aby oběti měly podle svých potřeb bezplatně přístup k důvěrným službám podpory pro oběti, jednajícím v zájmu obětí, před trestním řízením, v jeho průběhu a přiměřenou dobu po jeho skončení. Rodinní příslušníci mají přístup ke službám podpory pro oběti podle svých potřeb a závažnosti újmy, kterou utrpěli v důsledku trestného činu spáchaného na oběti.

2. Členské státy usnadní zprostředkování služeb podpory pro oběti příslušným orgánem, u kterého bylo podáno trestní oznámení, a jinými příslušnými subjekty.

3. Členské státy přijmou opatření k vytvoření bezplatné a důvěrné služby odborné podpory jako doplňku k obecným službám podpory pro oběti nebo jako jejich nedílné součástí,

nebo umožní organizacím na podporu obětí obrátit se na existující specializované subjekty poskytující takovou odbornou podporu. Oběti mají k takovým službám přístup podle svých zvláštních potřeb a rodinní příslušníci mají přístup podle svých zvláštních potřeb a závažnosti újmy utrpěné v důsledku trestného činu spáchaného na oběti.

4. Služby podpory pro oběti a služby odborné podpory mohou být zřízeny jako veřejné či nevládní organizace a mohou být organizovány na profesionálním nebo dobrovolném základě.

5. Členské státy zajistí, aby přístup ke všem službám podpory pro oběti nezávisel na tom, zda oběť podala příslušnému orgánu formální trestní oznámení.

Článek 9

Podpora poskytovaná službami podpory pro oběti

1. Služby podpory pro oběti uvedené v čl. 8 odst. 1 poskytnou alespoň

a) informace, poradenství a podporu týkající se práv obětí, včetně přístupu k vnitrostátním systémům odškodňování za újmu utrpěnou v důsledku trestného činu, a jejich postavení v trestním řízení, včetně přípravy na soudní jednání;

b) informace o všech příslušných existujících službách odborné podpory nebo přímý kontakt na ně;

c) emoční a případně psychologickou podporu;

d) poradenství týkající se finančních a praktických záležitostí vyplývajících z trestného činu;

e) není-li poskytováno jinými veřejnými či soukromými službami, poradenství ohledně předcházení rizikům sekundární a opakované viktimizace, zastrahování a odvety.

2. Členské státy podpoří služby podpory pro oběti, aby věnovaly zvláštní pozornost zvláštním potřebám obětí, které utrpěly značnou újmu v důsledku závažnosti trestného činu.

3. Nejsou-li poskytovány jinými veřejnými nebo soukromými službami, služby odborné podpory uvedené v čl. 8 odst. 3 vytvoří a poskytnou alespoň

- a) přístřeší nebo jiné vhodné provizorní ubytování pro oběti, které potřebují bezpečné místo v důsledku bezprostředního rizika sekundární a opakované viktimizace, zastrahování a odvety;
- b) cílenou a integrovanou podporu pro oběti se zvláštními potřebami, jako jsou oběti sexuálního násilí, oběti násilí na základě pohlaví a oběti násilí v blízkých svazcích, včetně podpory a poradenství při traumatech.

KAPITOLA 3

ÚČAST V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

Článek 10

Právo na slyšení

1. Členské státy zajistí, aby oběti mohly být během trestního řízení vyslechnuty a mohly předkládat důkazy. Má-li být vyslechnuta dětská oběť, řádně se zohlední věk a vyspělost dítěte.

2. Procesní pravidla, podle nichž mohou být oběti během trestního řízení vyslechnuty a mohou předkládat důkazy, stanoví vnitrostátní právní předpisy.

Článek 11

Práva v případě rozhodnutí o zastavení trestního stíhání

1. Členské státy zajistí, aby oběti měly v souladu se svým postavením v příslušném systému trestního soudnictví právo na přezkum rozhodnutí o zastavení trestního stíhání. Procesní pravidla tohoto přezkumu stanoví vnitrostátní právní předpisy.

2. Je-li v souladu s vnitrostátními právními předpisy postavení oběti v příslušném systému trestního soudnictví určeno až po přijetí rozhodnutí trestně stíhat pachatele, členské státy zajistí, aby měly alespoň oběti vážných trestných činů právo na přezkum rozhodnutí o zastavení trestního stíhání. Procesní pravidla tohoto přezkumu stanoví vnitrostátní právní předpisy.

3. Členské státy zajistí, aby bylo obětem bez zbytečného prodlení oznámeno, že mají právo obdržet na žádost dostatečné informace, podle nichž se mohou rozhodnout, zda požádají o přezkum jakéhokoliv rozhodnutí o zastavení trestního stíhání, a aby tyto informace na žádost obdržely.

4. Pokud původní rozhodnutí o zastavení trestního stíhání přijme nejvyšší orgán vedoucí trestní stíhání, jehož rozhodnutí nelze podle vnitrostátních právních předpisů přezkoumat, provede přezkum tentýž orgán.

5. Odstavce 1, 3 a 4 se nevztahují na rozhodnutí státního zástupce o zastavení trestního stíhání, je-li výsledkem takového rozhodnutí mimosoudní urovnání, pokud vnitrostátní právní předpisy takovou možnost stanoví.

Článek 12

Právo na záruky v souvislosti se službami restorativní justice

1. Členské státy přijmou opatření na ochranu oběti před sekundární či opakovanou viktimizací, zastrahováním či odvetou, která se mají uplatnit při poskytování případných služeb restorativní justice. Tato opatření zajistí, aby oběti, které se rozhodnou pro účast na procesech restorativní justice, měly přístup k bezpečným a kvalifikovaným službám restorativní justice, při dodržení alespoň těchto podmínek:

- a) služby restorativní justice se použijí, pouze pokud jsou ve prospěch oběti, při dodržení všech bezpečnostních podmínek, a jsou založeny na jejím svobodném a informovaném souhlasu, který lze kdykoli odvolat;
- b) oběti jsou předtím, než vysloví souhlas se svou účastí v procesu restorativní justice, poskytnuty úplné a nezkrácené informace o tomto procesu a jeho potenciálních výsledcích, jakož i informace o postupech dohledu nad výkonem případné dohody;
- c) pachatel uznal základní skutkové okolnosti případu;
- d) každá dohoda je uzavřena dobrovolně a může být zohledněna v dalším trestním řízení;
- e) rozhovory vedené v rámci procesu restorativní justice, které se nekonají za přítomnosti veřejnosti, jsou důvěrné a nejsou následně zveřejněny, pokud se strany nedohodnou jinak, nebo pokud to nevyžadují vnitrostátní právní předpisy s ohledem na nadřazený veřejný zájem.

2. Členské státy usnadní postupování případů, je-li to vhodné, službám restorativní justice, a to i prostřednictvím postupů nebo pokynů týkajících se podmínek tohoto postupování.

Článek 13

Právo na právní pomoc

Členské státy zajistí, aby oběti měly přístup k právní pomoci, pokud mají postavení strany v trestním řízení. Podmínky nebo procesní pravidla umožňující obětem přístup k právní pomoci stanoví vnitrostátní právní předpisy.

Článek 14

Právo na náhradu výdajů

Členské státy poskytnou obětem, které se účastní trestního řízení, možnost náhrady výdajů vzniklých v důsledku jejich aktivní účasti v trestním řízení, a to v souladu s jejich postavením v příslušném systému trestního soudnictví. Podmínky nebo procesní pravidla umožňující obětem náhradu stanoví vnitrostátní právní předpisy.

Článek 15

Právo na vrácení majetku

Členské státy zajistí, aby majetek zajištěný v rámci trestního řízení, který lze vrátit, byl na základě rozhodnutí příslušného orgánu obětem neprodleně vrácen zpět, pokud není nezbytný pro potřeby trestního řízení. Podmínky nebo procesní pravidla umožňující vrácení tohoto majetku obětem stanoví vnitrostátní právní předpisy.

Článek 16

Právo na rozhodnutí o odškodnění od pachatele v průběhu trestního řízení

1. Členské státy zajistí, aby oběti měly v průběhu trestního řízení nárok na vydání rozhodnutí o odškodnění ze strany pachatele v přiměřené době, s výjimkou případů, kdy vnitrostátní právní předpisy stanoví, že takové rozhodnutí má být vydáno v jiném soudním řízení.

2. Členské státy podpoří opatření na motivaci pachatelů k poskytnutí přiměřeného odškodnění obětem.

Článek 17

Práva obětí s bydlištěm v jiném členském státě

1. Členské státy zajistí, aby jejich příslušné orgány mohly přijmout vhodná opatření pro zmírnění obtíží, které se vyskytnou, má-li oběť bydliště v jiném členském státě, než ve kterém byl trestný čin spáchán, zejména co se týče organizace řízení. Proto musí orgány členského státu, kde byl trestný čin spáchán, zejména

- a) zajistit výpověď oběti okamžitě po podání trestního oznámení příslušnému orgánu;
- b) za účelem výslechu oběti s bydlištěm v zahraničí využívat v co nejširší možné míře ustanovení o videokonferencích a telefonních konferenčních hovorech, obsažená v Úmluvě o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi členskými státy Evropské unie ze dne 29. května 2000 ⁽¹⁾.

2. Členské státy zajistí, aby oběti trestných činů, které byly spáchány v jiném členském státě, než ve kterém mají oběti bydliště, mohly podat trestní oznámení u příslušných orgánů členského státu bydliště, pokud nejsou schopny tak učinit v členském státě, kde došlo k trestnému činu, nebo pokud si tak nepřejí učinit v případě trestného činu, který je podle vnitrostátního práva tohoto členského státu považován za závažný.

3. Členské státy zajistí, aby příslušný orgán, u něhož oběť podala trestní oznámení, toto oznámení neprodleně postoupil příslušnému orgánu členského státu, ve kterém byl trestný čin spáchán, pokud členský stát, ve kterém bylo podáno trestní oznámení, nevykonával pravomoc zahájit trestní řízení.

KAPITOLA 4

OCHRANA OBĚTÍ A UZNÁNÍ OBĚTÍ S POTŘEBOU ZVLÁŠTNÍ OCHRANY

Článek 18

Právo na ochranu

Aniž jsou dotčena práva obhajoby, členské státy zajistí, aby byla k dispozici opatření na ochranu obětí a jejich rodinných příslušníků před sekundární či opakovanou viktimizací, zastrahováním a odvetou, a to včetně opatření proti riziku citové nebo psychické újmy a na ochranu důstojnosti oběti v průběhu výslechu a podávání svědecké výpovědi. Tato opatření zahrnují v nezbytných případech rovněž postupy pro fyzickou ochranu obětí a jejich rodinných příslušníků podle vnitrostátních právních předpisů.

Článek 19

Právo na zamezení kontaktu mezi obětí a pachatelem

1. Členské státy zavedou nezbytné podmínky, které umožní zamezení kontaktu mezi oběťmi, a v nezbytných případech též jejich rodinnými příslušníky, a pachatelem v prostorách, kde trestní řízení probíhá, ledaže trestní řízení takový kontakt vyžaduje.

2. Členské státy zajistí, aby nové soudní prostory měly oddělené čekárny pro oběti.

Článek 20

Právo obětí na ochranu při vyšetřování trestného činu

Aniž jsou dotčena práva na obhajobu a v souladu s pravidly pro soudní rozhodování zajistí členské státy, aby během vyšetřování trestného činu

- a) byly výslechy vedeny bez zbytečného prodlení po podání trestního oznámení příslušnému orgánu;
- b) byl počet výslechů obětí omezen na minimum a aby tyto výslechy byly prováděny pouze tehdy, pokud je to naprosto nezbytné pro účely vyšetřování trestného činu;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 197, 12.7.2000, s. 3.

- c) oběti mohl doprovázet jejich právní zástupce a osoba podle jejich výběru, pokud nebylo přijato odůvodněné rozhodnutí v opačném smyslu;
- d) členské státy zajistí, aby lékařské prohlídky byly omezeny na minimum a byly prováděny, pouze pokud je to naprosto nezbytné pro účely trestního řízení.

Článek 21

Právo na ochranu soukromí

1. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány mohly během trestního řízení učinit vhodná opatření na ochranu soukromí, včetně osobní charakteristiky oběti zohledněné při individuálním posouzení stanoveném v článku 22, a pověsti oběti a jejich rodinných příslušníků. Členské státy dále zajistí, aby příslušné orgány mohly učinit veškerá zákonná opatření k zabránění zveřejnění jakýchkoliv informací, které by mohly vést ke zjištění totožnosti dětských obětí.

2. V zájmu ochrany soukromí, osobní nedotknutelnosti a osobních údajů obětí vybízejí členské státy sdělovací prostředky, aby učinily samoregulační opatření, přičemž ctí svobodu projevu a informací a svobodu a pluralitu sdělovacích prostředků.

Článek 22

Individuální posouzení obětí s cílem zjistit potřeby zvláštní ochrany

1. Členské státy zajistí, aby u obětí bylo včas provedeno individuální posouzení, v souladu s vnitrostátními postupy, s cílem zjistit potřeby zvláštní ochrany a stanovit, zda a v jaké míře by mohly využít zvláštních opatření během trestního řízení, uvedených v článcích 23 a 24, v důsledku jejich zvláštní zranitelnosti vůči sekundární a opakované viktimizaci, zavražďování a odvetě.

2. Individuální posouzení zejména zohlední

a) osobní charakteristiku oběti;

b) druh či povahu trestného činu a

c) okolnosti trestného činu.

3. V souvislosti s individuálním posouzením je zvláštní pozornost věnována obětem, které utrpěly značnou újmu v důsledku závažnosti trestného činu, obětem trestného činu spáchaného z nenávisti nebo motivovaného snahou o diskriminaci, což by mohlo zejména souviset s jejich osobní charakteristikou: obětem, jejichž vztah k pachateli nebo závislost na něm je činí obzvláště zranitelnými. V této souvislosti se řádně

zohlední zejména oběti terorismu, organizované trestné činnosti, obchodování s lidmi, násilí na základě pohlaví, násilí v rámci úzkého svazku, sexuálního násilí nebo pohlavního zneužívání nebo trestných činů z nenávisti a oběti se zdravotním postižením.

4. Pro účely této směrnice se u dětských obětí předpokládá, že mají potřeby zvláštní ochrany v důsledku své zranitelnosti vůči sekundární a opakované viktimizaci, zavražďování a odvetě. Ke stanovení toho, zda a do jaké míry by mohly využívat zvláštních opatření uvedených v článcích 23 a 24, se u dětských obětí provede individuální posouzení podle odstavce 1 tohoto článku.

5. Rozsah individuálního posouzení může být přizpůsoben závažnosti trestného činu a míře zjevné újmy, kterou oběť utrpěla.

6. Individuální posouzení se provede v úzké spolupráci s oběťmi a zohlední jejich přání, včetně toho, že si nepřejí využívat zvláštních opatření uvedených v článcích 23 a 24.

7. Pokud se prvky, na nichž se zakládá individuální posouzení, značně změnil, členské státy zajistí jeho aktualizaci během trestního řízení.

Článek 23

Právo na ochranu obětí s potřebami zvláštní ochrany během trestního řízení

1. Aniž jsou dotčena práva na obhajobu a v souladu s pravidly pro soudní rozhodování, členské státy zajistí, aby oběti s potřebami zvláštní ochrany, které využijí zvláštních opatření stanovených v důsledku individuálního posouzení podle čl. 22 odst. 1, mohly využít zvláštních opatření stanovených v odstavcích 2 a 3 tohoto článku. Zvláštní opatření předpokládané na základě individuálního posouzení nemusí být poskytnuto, brání-li tomu provozní nebo praktická omezení nebo je-li naléhavě třeba oběť vyslechnout a bez jejího vyslechnutí by mohlo dojít k újmě oběti či jiné osoby nebo k narušení průběhu řízení.

2. Během vyšetřování trestného činu jsou obětem s potřebami zvláštní ochrany zjištěnými v souladu s čl. 22 odst. 1 k dispozici tato opatření:

a) oběť může vypovídat v prostorách pro tento účel upravených či přizpůsobených;

b) oběť může vypovídat před odborníky vyškolenými k tomuto účelu nebo s jejich pomocí;

c) výpovědi oběti se provádějí před stejnými osobami, ledaže to odporuje řádnému výkonu spravedlnosti;

střetu zájmů mezi dětskou obětí a osobami, které mají rodičovskou zodpovědnost.

d) všechny výpovědi obětí sexuálního násilí, násilí na základě pohlaví nebo násilí v rámci úzkých svazků jsou prováděny před osobou stejného pohlaví, jako je oběť, pokud si to oběť přeje a nenaruší-li to průběh trestního řízení, s výjimkou případů, kdy jsou prováděny před státním zástupcem nebo soudcem.

Procesní pravidla pro audiovizuální záznamy uvedené v prvním pododstavci písm. a) a jejich používání stanoví vnitrostátní právní předpisy.

3. Během soudního řízení jsou obětem s potřebami zvláštní ochrany zjištěnými v souladu s čl. 22 odst. 1 k dispozici tato opatření:

2. Není-li věk oběti zřejmý a jsou-li důvody se domnívat, že obětí je dítě, je oběť pro účely této směrnice považována za dítě.

a) opatření na zamezení vizuálního kontaktu mezi oběťmi a pachateli, a to i během provádění důkazů, použitím vhodných prostředků, včetně komunikační technologie;

KAPITOLA 5

JINÁ USTANOVENÍ

Článek 25

Školení pracovníků

b) opatření k zajištění toho, aby oběť mohla být vyslýchána ze soudní síně, aniž by byla přítomna, především s využitím vhodné komunikační technologie;

1. Členské státy zajistí, aby úředníci, kteří budou pravděpodobně přicházet do kontaktu s oběťmi, například příslušníci policie a soudní zaměstnanci, byli jak obecně, tak speciálně proškoleni na vhodné úrovni vzhledem k jejich kontaktu s oběťmi, aby se zlepšilo jejich povědomí o potřebách obětí a byli schopni jednat s oběťmi nestranně, s respektem a profesionálně.

c) opatření k zamezení zbytečným výsledkům ohledně soukromého života oběti, neexistuje-li souvislost s trestným činem, a

2. Aniž je dotčena nezávislost justice a rozdíly v organizaci soudnictví v Evropské unii, členské státy vyžadují, aby osoby odpovědné za odbornou přípravu soudců a státních zástupců zapojených do trestních řízení umožnily přístup jak k obecnému, tak i specializovanému školení zaměřenému na zlepšení povědomí soudců a státních zástupců o potřebách obětí.

d) opatření, jež umožňují konání slyšení s vyloučením veřejnosti.

Článek 24

Právo dětských obětí na ochranu během trestního řízení

1. Vedle opatření stanovených v článku 23 členské státy zajistí, aby v případě, že obětí je dítě:

3. Při řádném zohlednění nezávislosti právní profese členské státy doporučí, aby osoby odpovědné za odbornou přípravu poskytl právnickům odbornou přípravu na obecné i odborné úrovni s cílem zlepšit jejich povědomí o potřebách obětí.

a) mohly být při vyšetřování trestného činu veškeré výpovědi dětské oběti zaznamenány pomocí audiovizuálních prostředků a aby tyto záznamy mohly být používány během trestního řízení jako důkaz;

4. Členské státy prostřednictvím svých veřejných služeb nebo financování organizací na podporu obětí podpoří iniciativy umožňující, aby osoby poskytující služby podpory pro oběti nebo služby restorativní justice byly řádně proškoleny na úrovni přiměřené jejich kontaktu s oběťmi a dodržovaly profesní předpisy, s cílem zajistit, aby tyto služby byly poskytovány nestranně, s respektem a profesionálně.

b) příslušné orgány při vyšetřování trestného činu a při soudním řízení určily v souladu s postavením oběti v příslušném systému trestního soudnictví zástupce dětské oběti v případě, že osoby, které mají za dítě rodičovskou zodpovědnost, nesmějí podle právních předpisů daného státu dítě z důvodu střetu zájmů mezi nimi a dětskou obětí zastupovat, nebo v případě, že je dětská oběť bez doprovodu nebo odloučena od rodiny;

5. V souladu s příslušnými povinnostmi, povahou a úrovní kontaktu pracovníka s oběťmi se školení zaměří na to, aby se pracovníkovi umožnilo oběti uznat a zacházet s nimi s respektem, profesionálně a bez diskriminace.

c) má-li dětská oběť právo na právníka, měla právo na právní poradenství a právní zastupování svým vlastním jménem během řízení, při němž dochází nebo by mohlo dojít ke

Článek 26

Spolupráce a koordinace služeb

1. Členské státy přijmou vhodná opatření pro usnadnění spolupráce mezi členskými státy, která umožní zlepšení přístupu obětí k jejich právům stanoveným v této směrnici a podle vnitrostátních právních předpisů. Cílem této spolupráce je přinejmenším

- a) výměna osvědčených postupů;
- b) konzultace v jednotlivých případech a
- c) podpora evropských sítí zabývajících se otázkami, které přímo souvisí s právy obětí.

2. Členské státy přijmou vhodná opatření, rovněž prostřednictvím internetu, zaměřená na zvýšení povědomí o právech stanovených v této směrnici, snížení rizika viktimizace a minimalizaci negativního dopadu trestného činu a rizika sekundární a opakované viktimizace, zavražďování a odvety, zejména zaměřením se na ohrožené skupiny, jako jsou děti, oběti násilí na základě pohlaví a násilí v rámci úzkého svazku. Taková opatření mohou zahrnovat informační kampaně a kampaně na zvýšení povědomí a výzkumné a vzdělávací programy, a to případně ve spolupráci s příslušnými organizacemi občanské společnosti a dalšími zúčastněnými stranami.

KAPITOLA 6

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 27

Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 16. listopadu 2015.

2. Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Článek 28

Poskytování údajů a statistik

Poprvé do 16. listopadu 2017 a poté každé tři roky sdělí členské státy Komisi dostupné údaje o tom, jak a v jaké míře

měly oběti přístup ke svým právům stanoveným v této směrnici.

Článek 29

Zpráva

Do 16. listopadu 2017 předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu, ve které zhodnotí, do jaké míry členské státy přijaly opatření nezbytná k dosažení souladu s touto směrnicí, včetně popisu opatření přijatých podle článků 8, 9 a 23, společně s případnými legislativními návrhy.

Článek 30

Nahrazení rámcového rozhodnutí 2001/220/SVV

Rámcové rozhodnutí 2001/220/SVV se nahrazuje ve vztahu k členským státům, které se účastní přijímání této směrnice, aniž jsou tím dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro jeho provedení ve vnitrostátním právu.

Ve vztahu k členským státům, které se účastní přijímání této směrnice, se odkazy na uvedené rámcové rozhodnutí považují za odkazy na tuto směrnici.

Článek 31

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 32

Určení

Tato směrnice je určena členským státům v souladu se Smlouvami.

Ve Štrasburku dne 25. října 2012.

Za Evropský parlament
předseda
M. SCHULZ

Za Radu
předseda
A. D. MAVROYIANNIS